

בעזר צור ישראל וגואלו.

דברים אחדים לתוצאה הנוכחית

'כי נר מצוה ותורה אור' (משלי ו כג). תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור. את המצוה בנר, לומר לך מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה. ואת התורה באור, לומר לך מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם (סוטה כא).

בראשון למעשה בראשית נתיחד המאמר: ויאמר אלקים יהי אור'. משנתהוה: וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל. פי' רש"י: אף בזה אנו צריכים לדברי אגדה ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו לצדיקים לעתיד לבא. – האור תכף בתחלת ביאתו לעולם, משיצא לכלל הויה נגנו, כי אין הכל כדאים להשתמש במתנה יקרה זו. נפלא הדבר, מוסכם אצלנו, כי הבריא כולה – מתנת הבורא יתברך לבני אדם, על כולה גזר א"א [=אל אמת] אומר: "תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי", ובמה נתייחד האור מכלל הבריא' כולה?

וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך (קהלת ב) כמו שיבדיל האור הצורות ויראה הקרובים והרחוקים ויעמיד כל דבר למתכונתו כן דרך החכמה (אבן עזרא שם). ביאור מספיק הוא לנו למה אין ענין לרשעים באור, תכלית האור היא; להבדיל, לראות ולהעמיד כל דבר על מתכונתו, ואין במתכונת הדברים חפץ לכסיל, כי אם נכנסה בו רוח שטות באין דעת הבדלה מנין. בריאת האור מטפחת על פני הרשע שאינו כדאי להשתמש בו. אף קודם ליצירת האדם שהוטלה עליו חובת התעלות העולם כולו, מההכרח היה להבדיל האור לע"ל. –

ויקרא אלקים לאור יום. יאמר כי נברא הזמן ועשה מדת יום ומדת לילה (רמב"ן). משנתהוה האור נתהוה הזמן. בריאה חדשה, ממדת יום ומדת לילה. כי האור מחייב הבדלה בינו לבין החשך.

וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל. לפי פשוטו כך פרשהו, ראהו כי טוב ואין נאה לו ולחשך שיהיו משתמשים בערבוביא, וקבע לזה תחומו ביום ולזה תחומו בלילה (פירש"י). האור אין נאה לו להשתמש בערבוביא. השתמשות דורשת יחוד. בכן, נברא הזמן ונקבע תחום האור. –

דברים אלו יאירו לפנינו מאמרם בסוטה. הבדלת הצורות, ראייה מוחשית והעמדה על מתכונת הדברים בלי ערבוביא אין להן השתנות. מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם. התורה כולה מלאה צורות נבדלות ומתכונת הדברים. כל תג ותג מפרטיה דקדוקיה וכוונותיה - יציב נכון וקיים. התורה מחייבת הבדלה וקובעת זמן ותחום לעצמה, כי אין נאה לה להשתמש בערבוביא עם החשך.

כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה. - אין אלו נגודים כי אם חוקי הטבע מכלל קביעות התחומין של לילה ויום אור וחשך. כנסת ישראל זכתה לתחום כבודו יתברך ואף כי "החשך יכסה ארץ" - "עליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה" כי תורה-אור קובעת זמן ותחום ומגינה לעולם.

.....

דם ואש ותמרות עשן. קול זועות מבלהות החרב המתהפכת. ארץ מתבוססת בדמיה. - מנגד הרחק כמטחוי קשת העתיקה התורה מבצריה. בחוגה הצר, הקול קול יעקב עולה ובוקע רקיעים. - כבוד שמים "ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה".

כי לא תשכח מפי זרעו!

.....

ארון נושא את נושאו. היכל התורה במיר. [.....] לשמו ולזכרו תאות נפש. ישיבתנו הקדושה על מכונה. ד' אמות של הלכה מרהיבי עין. הספסלים מלאים מזן אל זן. הבית כולו כמרקחה. כארבע מאות תלמידי חכמים כ"י מנגחים זה לזה בהלכה. בצלע המערבי - בית אוצר הספרים. חדר מלא ארונות אשר הכילו כשלשת אלפים כרכים יקרי ערך. מסביב לשולחן העז"ת יושבים ומעמיקים עיון, מהם משילים הלוך ושוב מקצה החדר אל קצהו. מעולם לא ננעלה הישיבה על מסגר מפני המשכימים והמערביים. - מחזה החגיגה המלבב בימי השמחה והמועדים. אשרי עין ראתה אהלנו בשמחת קהלנו! שמחת בית-השואבה בהיות ההיכל על מכונו וצבא משה חבוקים ודבוקים רוגשים בקול אדיר ברקודים נלהבים "אשריכם ישראל". מי שלא ראה כל אלה לא ראה שמחה מימיו!

הן אלה נושאי דגל התורה, אשר בכבודה יתיסרו, שכורי אהבה. אין אהבה כאהבתה של תורה (אדר"נ).

את חיל יום פקודה. בצום-גדליה ת"ש נשתנה המצב. אין מוצא עוד להמשיך זכות קיומנו על אתר. הלב פועם, האומנם, חלילה, תפרד החבילה? לא ולא. נצח ישראל לא ישקר!!! ח"ו. עברו ימי הדין וחג האסיף. בשמחת התורה כאלו אין זכר מהסכנה המרחפת. שמחה ורקודים עד כדי כלות-הנפש "אב הרחמן זכנו לגאולה". בכ"ו תשרי נראה פתח תקוה אז החילה הישיבה להעתיק וילנאה. כעבור ירחים אחדים העמד ההיכל על תלו בעיר קידן (מדינת ליטא). הכל כמקדם באין שנוי ותמורה כאלו אך החליפה כח-נעורים, ישיבתנו הק'. אבל לא ארכה שם המנוחה. בתחלת אב נגזר פזור – הישיבה. שוטטנו בארבע פנות, עירות קטנות סביבות קידן, הנה: שט, קרקנובה, קרוקי, רמיגולה. שמה בלינו בשלשלת גלגולים עד לירח טבת תש"א. אז החל הארון להעתק מעל לגבולות אירופה. שלהי חרף תש"א באה הישיבה לקובה ובתחלת אלול ירה אבן פנתה בשנגהי.

קצרה היריעה מהכיל פרטי הגלגולים והקורות עד שבאנו לכלל ישוב, ויש' הקדושה קנתה שביתה בביהכנ"ס "בית-אהרן" שע"י רחוב מוסאום. לזה נדרש ספר מיוחד "דברי הימים לישיבת מיר בשנגהי". אין לנו אלא לאשר כי היכל-התורה המיראי כדמותו וכצלמו מלפנים בנוי כאן לתלפיות. וכי נשאל כמשתאים, איכה זכינו להגיע עד הלום? נזכירה מימות עולם: תנו רבנן, כיצד עברו ישראל את הירדן וכו' וכיון שנטבלו רגלי הכהנים במים חזרו לאחוריהם וכו' וכיון שעלה אחרון שבישראל מן הירדן חזרו המים למקומן וכו' נמצא נשא ארון את נושאיו ועבר (סוטה לג-לה). כל הרפתקאי דעזו עלן אינן אלא מעין נטבלו רגלי הכהנים במים. עברנו והגענו בכח הארון הנושא. –

.....

מגמתנו לכלי אומנות, כלי תעשייה מיוחדים. אין אומן בלי כלי-אומנות. כל קיומו תלוי בהם. אע"פ שאמרו חייבי ערכין ממשכנין אותן אם היה אומן נותנין לו ב' כלי אומנות מכל מין ומין, מ"ט דאמר קרא ואם מך הוא מערכך החייהו מערכך (ערכין כג). הרוצה לפתח ולהרחיב בית תעשייתו עליו להרבות ולהעשיר אוצר כלי אומנותו.

אנו זכינו – לכלי אומנותו של הקב"ה, היה היא תורתנו הקדושה. איסתכל באורייתא
וברא עלמא. הספרים [.....] המה כלי אומנותינו. – לדאבוננו, מעט ומצומצם מספרם
בידינו. רבוי הספרים ירחיב אהל התורה ויחזק יתדותיו להגדיל ולהאדיר המשכן. –
הנסיון הראשון בזה ת"ל [.....] הנופל עלינו – הצליח. –

המקום יזכנו להמשיך עבודת הקדש על דבר כבוד שמו להגדיל תורה ולהאדירה.

ועד ההדפסה תורה-אור.